

Норуот күүхэ -- көмүөл күүхэ!

ЭНСИКЛОПЕДИЯ

Нам улууңун хайынта

335 сүл айының 5 күнүгөр төрттөн миттэ

2003 с.
Атырдах ыйын
30
күнэ
субуота
№ 105
(9267)

ХАЙЫСХАЛААХ ҮӨРЭХТЭЭНИН СПЕРИМЕНЭ КИРИЕБЭ

Атырдах ыйын 28 күнүгөр «Хайысхалаах үөрэхтээни» проблематы уонна инники кэскилэ» дин ааттаах Нам улууңун үөрэхтээни түүнчлэн атырдах ыйынаасы сүбэ мунньяба буолан ааста.

Сарсыарда 9 часстан Намнааңы педагогический колледжка «Нам улууңтар хайысхалаах үөрэхтээни» дин быистапка-даарбанка ыытгылышна. Маниа улуус ооскуолалар хайысхалаах үөрэхтээни маннайтада хардышларын түмүктэрин көрдөрдүлэр. Ол кэнниттэн коллеж аактабай саалатыгар пленарный мунньяаха ынырдылар.

Аан маннай улууска үзлии кэлбит эдэр учуталлары чизстээтилэр. Нам улууңун үөрэх управлениеын начальника Дьяконова В.Д. «Нам улууңтар хайысхалаах үөрэхтээни тэрийн» дин дакьлааты онордо. Нам улууңтар быйылгы үөрэх дылыгар хайысхалаах үөрэхтээнигэ федеральний уонна тыа ооскуолаларын реструктуризациялааныгга республиканская эксперимендер ылтыллаларын туунаан кэпсээт. Ону таңынан республиканский уонна федеральний таңымга ылышлыбыт бу икки бишшуруоска сыйыннаах сокуоннары уонна уураахтары билиннэрдэл.

Үөрэх управлениеиных хонтурууллуу-ырыттар отдельных сэбийдэсэй Кулличкина В.Д. 2002-2003 сүүт түмүктүн туунаан ийнтийнэрдэл. Аасыт үөрэх дылыгар улуус үрдүнэн ооскуолаларын барыта 4545 овоо бутэрбүт, онтон үөрэххэ ситиини бирьынана 96,9, онтон хачацтыбата 41,1 тэнгэспит.

«Нам улууңтар» МТ баңылга Д.П. Корякин «Бэйини салайынга көнүү усулу обийтгар үөрэх төрилтэлэрин сайдылыгын стратегиянын» туунаан көпсөтээ. Ону таңынан СР үөрэх министерствотын үзүнчлэгийн бэрэстгүйтэллэр хайысхалаах үөрэхтээнигэ бэйэлэрин сыйыннаарын, тухо уустуктар баалларын уонна хасбидрийн учуталтага туунаан байзтэл санаалаах, хайысхалаах үөрэхтээни кирилтигээр гуспа оруоллаах буолуухтааын этгилэр. Республикара 35 улуустан 3 эрэ улууска эксперимент кирир, ол Нам улууңтар республикаса саңа суолооңунгын үүгүү оногорбутун уонна оногоробуу боллизтири. Бу күн Нам улууңтар учуталларынга навараадалары туттары буолла. Улуус үрдүкүн «навараадатын»-Улуус Бочугтааха гражданина ааты кырдааас учуталтага Ядрихинская А.Г. ылла. Улуус дванталтага бочугтааха грамоталарынан Пестрикова А.А., Семенова Н.И. на барадаланылар. «Саха Республикаын үөрэхтээни түйгүн» аат Степанова А.В. ийнтийнэр. Үөрэх министерствота улуус сорох ооскуолаларын тустаах сертификаттары туттарда. «Абитуриент» штаб быйылгы үлэтин туунаан Эверстова Н.В. ийнтийнэрдэл. Пленарный муннаждынха сарсыарда сааламмыт ооскуолалар хайысхалаах үөрэхтээни туунаан билиннинэрийнэр салбана. Гимназия директора Попов В.Н. санаатынан, Нам улууңтар эксперимендер бэлэмэс суюх, уп-харчы оттө тийибээ. Онно Венера Никитична федеральний үүлээни баар буолуобуун этгээ.

Д.ОСИПОВ

Ходуна суугуна

ХОТУУРУ ХОННОХТООХТУК ДАЛАЙАН

Саргылаах сайыммыг күлүмүрдэс күннэрэ кизнэрэ быйынгындар. Астаах-үеллээс көмүс күнүммүт күөрэй кетен тийин кэлээ. Күнүн баарсан булда, балыга, куна-кубаба, сирин аха дыл кэмнэрттэн бири бастынга буоллаа. «Күнүнгү киши күлбүтүн» дин мэнээж эппэттэр. Уут-ас дэлэйн бильр-бильргүйттэн күнүнгү киши товоойтуун бэр-гэнник бэлэгтээбигтэр.

Баччалара күргүмнээн оттоону оройо ааан, угустэр сайнинтын күөхтэй сомсумахтаан, сыл тахсар отторун булуналлар. Овтон ходунаа хойтуулан кирилтэр, кыра сирдэхтэр атырдах үйлийн 20-ин кэнниттэн кылан оттоммого ходуналары охсоллор. Күнүн от ситеэн, сиигэ куурган сыйыаачыгга суюх буолар дийиллэр. Номохко кэпсийллэринэн бильр сорон отчуттар баладан үйылгар хото оттууллар эбйт. Ити кэмнэг үүнэн турар от кууар, овустуун да тута бутуллуутун уонна кэбийн. Сайынгын курдук 3-4 күн охсуллубут от кууарын кэтээспээкин. Ол тумгүртэй оттоон судургүйттар турган турар. От хаачыстыбата билэн турар сайынгыг тийибээт. Ол эрээри күнүнгү кэмнэ ынааха сүнүүгэ сийзтихээ сөл. Онтон сыйыгыг бастын айылж буоллаа.

Атырдах үйлийн 22 күнүгөр Модут анынаафы ыытгылга бирааттын Игнат, Дима уонна Ваня Кутуковтар күел ыытгылга ааан, үүнэн турар от кууар, овустуун да тута бутуллуутун уонна кэбийн. Сайынгын курдук 3-4 күн охсуллубут от кууарын кэтээспээкин. Ол тумгүртэй оттоон судургүйттар турган турар. Минтуулан турар бэлэгтэй. Күнүнгү сөрүүннэ, ыраас салынгынга уолаттар үлүүйн күеши сирэмни сингнэрэн, кэбийнилэх отторуу кэккэлэтихтэрэ.

В.СЫРОМЯТНИКОВ
Хаартыскаа: Ходунаа Игнат (үига), Дима, Ваня Кутуковтар

Редакция почтамттын

«КЫЛЫМЫ» КОМУСКУУБУН!

1995-1996 с. «Кылымы» хайын бачээттэммэт буола сыйлдыбытын уонна элбэх инстанциялар - президент, правительство, Ил Түмэн ненгүе кэпсэтий, турорсуз көмөтүнэн салгын күөдүййэн кэлбите. Онон кырдааастар үөрэхтэй тэнгээ кырдыбыт хайынапыт баархсаны аафын дуонуяа сыйлдыбыт. Онтукабыт баараа саас ыам ыйыттан тааны ууга бирахпытын хайынапыт эмиз сутэн хаалла. Чугасты, билэрийн почтабыт үлэхтээртэн ыйытабын - дьоммут билэгтэр.

Айыха хонуктаа быткаа куоракка киирэ сыйлдан, редакцияа таарыйдым. Хата кылаабынай редактор Федора Петровна, солбуйачыга Владимир Николаевич уонна корреспондент Саргылаана Спиридонова баалларын көрөн үөрэ түстүм, отгон дьонум киини үөрдэр сонуун суюх, сүм түнэн олорлор эбйт. Улаханын тугу да күе-дъаа кэлсээбэтилэр эрээри, эйдөөтүм - эмиз «үөрэттэн» ыйдaran сабыллан эрэллэр эбйт. Бэйэлээрэ да хомойон олорор дьону тугу ыньявалаат туроумай, хомойон, үүтүн тохпуп огуруу оргуу тахсан бардым, ол «үөрээнги куукуна» тугу дъяайан эрэрин биниги кыра, боростуй дьон тугу билихпүйтий?

Ол эрэн бүргэни хаяххада кыайан хаайбатын кэриэтэ, син бири санаабын этэргээ тийибэин:

1) Билингти кырдааастар, 60-тан ылаа саастаах дьон бары «Кылымы» аафын үөрэммипит, кини буукубаарыт этэ, кини ыраас ётте - тэтээрээпшиттэй этэ, онон биниги кыайан аахрат буолуухтуугар дыри «Кылымы» суюх гынынг, бары манна сыйыннаахтар: Президент, правительство, Ил Түмэн депутаттара, бары хайыннтар редакцияллар, сатаан-аафар-суруйар бар дьоммут!

2) Орону кыратыгтан кырдааын талтгаа, убастаа дин үөрэтбийт. Оттон «Кылымы» төлөнүн саба үрэн, эдэр хайыннтарга, аафаччыларга тухо холобуру көрдөрбүтүй? Олох ханийн принциптэрин маяк оносторго үөрэтбийт?

Үөрээ, аллараа инстанцияларга мин сэмэй турорсуз ийнлиинэр ханийн дин суурыйдум. «Кылымы» куруук баар буоллун!

Елена НЕУСТРОЕВА,
педагогический цэл
ветерана

О НАЗНАЧЕНИИ ВЫБОРОВ ВЗАМЕН ВЫБЫВШИХ ДЕПУТАТОВ УЛУСНОГО СОБРАНИЯ МО «НАМСКИЙ УЛУС»

В соответствии с пунктом 1 статьи 70 Закона Республики Саха (Якутия) «О выборах депутатов представительных органов местного самоуправления в Республике Саха (Якутия)» и пункта 10 статьи 27 Устава МО «Намский улус» улусное Собрание депутатов РЕШАЕТ:

1. Назначить выборы вместо депутатов улусного Собрания по Едейскому избирательному округу № 2 и избирательному округу № 12 «Педколледж» на 21 сентября 2003 года.

2. Территориальной избирательной комиссии (Кобякова С.Д.) подготовить и провести выборы в данных округах в соответствии с действующим законодательством.

3. Главе МО «Намский улус» Корякину Д.П. организовать материально-техническое обеспечение проведения выборов по смете расходов на выборные мероприятия.

4. Решение опубликовать в газете «Энгисэли».

5. Контроль исполнения данного решения возложить на мандатную комиссию улусного Собрания (Дьяконов М.Д.).

6. Решение вступает в силу со дня опубликования.

Председатель улусного Собрания

Н. БАЙШЕВ

Президиум улусного Собрания
ОБ ОПРЕДЕЛЕНИИ ГРАНИЦ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ ОКРУГОВ

В соответствии с ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и пунктом 1 статьи 12 Закона РС(Я) «О выборах депутатов представительных округов местного самоуправления в РС(Я)» Президиум улусного Собрания депутатов РЕШАЕТ:

Границы избирательных округов по выборам депутатов улусного Собрания назначенные на 21 сентября 2003 года избирательного округа № 2 «Едейский» и избирательного округа № 12 «Педучилище» определить по ранее утвержденной схеме по выборам депутатов представительного органа местного самоуправления проведенных 29 декабря 2002 года.

Председатель улусного Собрания

Н. БАЙШЕВ

ОПИСАНИЕ ГРАНИЦ ОДНОМАНТАТНЫХ ИЗБИРАТЕЛЬНЫХ ОКРУГОВ ПО ВЫБОРАМ ДЕПУТАТОВ ПРЕДСТАВИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

№№ Изби- тель- ного округа	Наименова- ние избира- тельный ок- руга	Число из- бирате- лей в ок- руге	Центр из- бира- тельного округа	Описание границ
1.	Буденновс- кий	344	с.Ымыях- так	с.Ымыяхтах ул. Центральная №№ 16-52; ул. Набережная №№ 1-23; ул. Мира №№ 1-34; пер. Озерный №№ 1, 2; ул. Буденновская №№ 1-26; пер. Туора Тиит №№ 1-12 ул. Лесная №№ 1-22; ул. Ядреева «Буллукы» №№ 1-14
2.	Едейский	344	с.Ымыях- так	с.Ымыяхтах ул. Северная №№ 1-50; ул. Заложная №№ 1-23; ул. Молодежная №№ 1-12 ул. Центральная №№ 1-15
11.	Дадар	412	с.Намцы	с.Кысыл Сыр ул. Набережная №№ 1-11, 11/1, 13, 14, 15, 16; ул. Аммосова №№ 43, 49, 51, 53, 55/2, 57, 61, 65, 67, 71, 75/1, 79/2, 79 и 38/1, 42/1, 48, 50, 54, 58, 60, 64, 66, 68, 74; ул. Сырыдаах №№ 2-18; ул. Кэскил №№ 1-15 и 2-16; ул. Кюннээх №№ 1-13 и 2-10; ул. Чээр №№ 1, 1/1 — 11, 2, 2/1 — 8; ул. Кустук №№ 1-9, 2-10; ул. Якутская №№ 1-27; ул. им. Н.М. Рыкунова №№ 2-38, 26/1, 24/1, 1-37, 19/1, 19/2, 19/3; ул. Южная №№ 1-13, 2-12; Дадар №№ 1-11, 2-38; ул. им. М. Аммосова №№ 37-49; ул. Строительная №№ 2-16, 31-71, 61/1; ул. Ленская №№ 74-78, 99-133; ул. им. А.С. Пушкина № 1 (ретранслятор); ул. Салбанская №№ 1-17, 2-16; ул. Ленина №№ 18-1, 18/2, 22, 24; жилой квартал «Нээлээр»
12.	Педколледж	402	с.Намцы	ул. Аммосова №№ 56-62; ул. Октябрьская №№ 47; ул. Студенческая №№ 1-31 и 2, 4
13.	Строитель- ный		с.Намцы	ул. Ленина №№ 17-21, 18, 18/3, 20/1; ул. Октябрьская №№ 18-28, 37-45; ул. им. Аммосова №№ 44-54; ул. им. Р. Цутель-Аммосовой №№ 4
14.	Намский	404	с.Намцы	ул. Ойунского №№ 7, 8, 12; ул. им. Б. Файзулина №№ 2, 4; ул. им. И. Винокурова №№ 3-23, 10; ул. им. Р. Цутель-Аммосовой №№ 5; у

ОБО КЭСКИЛИГЭР ОЛУК УУРАЛЛАР

Олохнут сибэцкилэрэ

Ово уонна улахан киһи иккиардыгыр итэйсий, эрнэсий, сылаас сыйынан аргыста- рук онгостон Антонина Ивановна бываанаах үлэн тэрийэн ыыгтар.

Ингээчилэр уонна учуталлар аныгы сайдылаах олох ирдэбилийн үзлээрүүр сангаттан санга, сонун хайсхаалары, атын нымалары холбоон, бийр санааны ылынан үзлэлиир буоланнаа ингээр уонна үерэтэр үзлээрүүр үүчгэй түмүктээхэр. Овоглуура сарсыардаттан үер-кете көрсөн, ийзлэрийн тэнэ көрөнгийн, үерэтэн, хас бийрдии ортуус-туспа интэрийстэрин, санааларын таба тайлан күннэтэд дэврьстнанар интээчилэринэн Бобровская Марина Васильевна, Никитина Сардаана Ивановна буолаллар. Ово саадын бэлэмнэний балевүн овогорутаг азбы уонна суруйу баастакы үерүүхээрээ ингээрээр учугальянан СР норуутган үерээрийтийн туйгуга Роза Михайловна Сабайкина буолар. Ово толкуйдуур дьобуур сайньянаар, логической ооньши уулрыкилэрэн ахсаан дэврьтэй

«Көлүкчээн» прогимназия үзүүтгүү иилдээн-сабалаан үзүүлээр РФ норуутун үзүүлийн түйгүүнаа, урдук категориалаах педагог Антонина Ивановна Прокопьевна. Прогимназия быйыл улуус ийнэн экспериментальний площадка буолан бэйзлэрийн программаларын комүскээтийлэр. Коллектив бийр сиргэ олборыг хаалбакка үзээс санга көрүүлэрий, ыччаты эх-хаан, ей-сандаа етгүүэн сайдынлаах буолуутгун сингилини со-

ИҮИРЭХ ТЫЛЛАР

МАКСИМ уонна САРГЫЛАНА ФЕДОРОВТАРЫ иккүү сурэх тэбийитин, тапталын холбуур дьоро киэнэлээдийн итийтгик-истингник эзэрдэлиййт!

*Намтан, Модуттан, Дъокүүскайтан
Осиштар, Петуховтар,*

БИЛЭРНИЙЛЭР РЕКЛАМА

Сүнгалик «Москвич-2141» «Жигули» мотоурдаа, гаанаан, бензинин баарал, 70 тын. км. сүүрүүлээх, 1996 сүллаах, капитальнай өрөмүүнү барьт 70 тын. солж атыланар уонна ИЖ-2117 хараанга халлаан күех өгнөөх «Москвич-фургон» атыланар. 2003 сүллаах онгоцнуу, 3 тын. 500 км. сүүрүүлээх. Сынантаа 130 тын. солж. Иккисэн-наарин түйрэсчихээ сэл.

Бидсэр тэл тикси финнэрээччи 25-7-71.

Петров А.С. аатыгар бэриллибит 14 КН 426191 №-дээх водительской дастабырьань, временнэй талон, ТС 14 КМ 077107 сибидиэтэлистибэ сүүпүттэринэн дынгэ суюунан ааврага.

Продается 3-хкомнатная квартира в арболитовом доме, ул. Кооперативная, 5, кв. 2..

Тел. поср. 21-0-51.

Редактор ат И.Е. СИВЦЕВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; "НАМ" ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционный издательский система —

Тэрийн таваараатчылар: СР Правительствота, «Нам улууун «Энгисэли» ханыят редакцията» государственный учреждение. Маассабай информации средства болырын туунан РФ Сокуоннарын тутуунуу хонтуруулуп уонна регистрациялыр РФ башкожа Госкомитетин СР региональной управлениетар 2003 с. басыйын 20 күнгүлдөр регистрацияламжты нумеээр — **ПИ №19-0428.**

Суруукка ааккытын-сүолгуттуу, узлэйттүү, дайындыт аадырлынын чопчуу ыйын. Редакцияя жакири-
бит суруктар төннүрүллүбүттөр. Автор этэр ханымат санаатынын мэлдүү бишр буюмбат.

**“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууңун ханыата.
678380, Саха Республика, Нам с., Заложный уул. 4.**

Талылхина уонна таңылынна “Энгсээли”
хаягат редакционнай-издательской
ситимигэр.
Хаягат Льюускайга “Сахаполиграфиздат”

Халыгат дьокускага Сахалойги рафиздат НИПК бэхцэтэнэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмийн 1,0 бэхцэт. лиис.

Көңүл сыйнанан атыыланаар
Индекс — 54889. Тираж — 1901
Бэчээккэ илийн баттнаа — 12:00 ч. 29.08.2003